

Abonnement pour un an

250 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XIXème ANNÉE

1 Juin 1924 — No 166

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون

۲ بچق ایرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلانده « اجتهاد شوی »

تلفون : استابول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنہ

نومرو ۱۶۶-۱ حزیران ۱۹۲۴

بر جوق ذراعت آلتلرنده انسانلرك او طورمالرى ايچون
يرلر يايلامشدور . بويوك بوللوقلرك چاير تيرمىقلرينك ،
لونغلرك و اوراق ما كينالرينك يانلرينده كيدوب كليه
ويونك ايچون يورولمايه نوزوم يوقدور . بو آلتلرك اوزورلرنده
يرلر او طوران انسانلره اونلرك حر كترلرني تنظيم و اداره
ايتمكدن باشقا يايلاحق بر ايش قالماشدور . حال بوكه
بر قاراصاباني قوللانان ياناشماك چكديكي زحمت نه قادار
حزن و يرير . بو زواللى آدم بر طرفدن او كنديره ايله
او كوزلرى جانلانديرمايه مجبور اولدني كي ديكر طرفندن ده
چيزيدن چيقماسي ايچون آيله صابانك قولنه متماييا
يوكله نير . حزينلرك يايحي و قاووروجي بر كونسند اورا
قچيلرك دوكدوكلى ترى ، خرمنده ايشلن ار ككلرك
و قاديئلرك كونسدن ناصل يانديقلريني . كوردوكدن
صوكر انسان مقدرات بشريه استكنايه جرات ايده من .
ذراعت آلتلرى و ما كينالرى شداث و آلام حياتي آزالدير
انسانلرك سعادت حالته خدمت ايدهر . بولر ، انكار
اولوناميان حقيقتلردور .

حسين كاظم

اقتصادى مصاحبه

طاش كومورندن و پترول دن متشعب يكي قوتلرك

اجتماعى رولى

(ناپوليون بوناپارت) زمانه قادار آنجاق واصل
اولان اولدوچه ياقين بر دره قادار مجهول يكي
حرك قدرت لرك رولى ، بوكو ، و قادار عظيم و متفوق بر-
رول اولمشدور ، كه بونسز مدنيت ارتق قابل تصور دكلدر .
يكي دولتلرك قدرت و شوكتي ، پترول و طاش كومورى
خصوصا نديكي زنگينلر كيريله اولچوليه باشلامش درو بومعيار
كيتديكجه داها زياده و اتق بر معيار اولراق قبول
ايديلمكده . بوقوت مولدلرندن محروم اولدوقلرى تقديرده ،
دولتلر ، بوقوت مولدلرينه ملاك اولان ديكر دولتلرك ايستر
ايسته من ، اولو وصايت اقتصاديه لرى و متعاقبا وصايت
سياسيه لرى آلتنه دوشرلر .

صابانلرله اكتفا ايتمه مجبور اولديغدن طولاي بو آدمي
مو اخذيه نه حق قاير ؟ بزم فكر و اعتقاد مزجه ، مملكتك
شرط حاضر رسنده دكل بر كويلو ، حتى بويوك بر چيقتلك
صاحبى بيله بر تراقتور قوللانماز . چونكه : كويلو ايله
چفتلك صاحبك احتياجلى و هر ايكيه نك كوره جكي
ايشلر هان هان بر رينك عيلدر . نه زمان بويوك چفتلكلرده
علمى بر اصول ذراعت تعقيب ايديلير و قوه محر كه حاصل
ايدن ما كينالرى ناوللارى سوزومكدن باشقا ايشلرده
قوللانق احتياجي حاصل اولورسا ، آنجاق اوزمان
بوما كينالردن اقتصادك قانونلرينه و اصوللرينه موافق بر طرز
ده بويوك بويوك احتياجلر تايمين ايديله بيلير . بويكه
بر حكمنده بولونديقمز زمان ذراعت آلتلرينك و ما كينالرينك
مملكت مزده قوللانيلماسي علبنده اولديقمز احتمال و يريله
مهلى در بزم مملكت مزده ذراعتك استقبالي بويكي ذراعت
آلتلرينه باغلى در ، بزده سمنلرجه بونلرى قوللاندىق
و قائده لريني كوزمزلر كوردك . بزم ، متعدد تجربهلرله
حاصل ايتديكمز قناعت كوره بعض ذراعت ما كينالرى
معين منطقه لرده قوللانبلابيلير و آنجاق اوزمان اولردن
بويوك بويوك استفادلر تايمين ايديلير . مثلاً : متعدد
چفتلك صاحبلى و يار قاج كوى اهالىسى آرارلنده اتقاق
ايدر و بر تراقتور آلاحق اولورلر ساو زمان كارلى چيقارلر
و ايشلريني داها قولاي كورورلر . بر ذراعت شر كنى
و قوتويه و اتيني نام و حسابنه ايشلن بر تراقتوردن ايديله
جك استفاده ده بويوكدر . بسيط و ابتدائي بر ذراعتله
حياتي تايمين ايدن ، و محدود احتياجلرله قارشيلاشان
بر كويلونك و حتى بر چفتلك صاحبك ، ذراعتك متكامل
و متمدن مملكتلره مخصوص اولان و اساساً ارالرده
محسوس اولابيلن احتياجلرك ميدانه كتيرديكي آلتلردن
وما كينالردن استفاده ايتمسه ممكن اولماز .

صنابعده اولدني كي ، ذراعت مزده انسانلرك كوره .
جكلرى ايشلرى آزالىق و بالعكس بوتون ايشلرى حيوانلره
و ما كينالره كوردورمك مهم برظايدور . اوزمان انسانلر
ايچون بوما كينالرى اداره ايتمكدن باشقا يايلاحق بر ايش
قالمز و سعادت و رفاهده بورادن باشلار . بوني هر كس دن
داها اول تقدير ايدن آره يقايللرك اختراع ايتديكلرى

چشمه مشدر . بویکی نفوس ، است حاله ایتش کوموری
تمثیل ایدر لور بر آفت ژه و حیایه ، بونفوسی تولید واعاشه
ایدن کوموری تخریب ایدجک اولسه بونلر آجلقدن
اولمه محکوم اولورلر .

•

انسانک اطرافه اک سریع بر نظر عطف ایتسه ،
مدنیت جدیده نك . کومورک یاخود پترول کی استحصالات
عائله نك استعمالی اوزه رینه نه قادر مؤسس اولدیفنی
کوسته ریر . هر کس یلک اعلا کورور ، که بومستحصالات
[کومور ، پترول الخ] نارد اولدیفنی تقدیرده شومند .
وفرلر طورور ؛ فقط اک زیاده کومور بلع ایدن بزم
لوقوموتیفلرمز اولمادیفنی کوستملک ایچون ایستایستیکلر
لازمدر . شومندوفرلر ، کومور استهلاك عمومیسسنک
یالکنز 100 ده 17 سنی صرف ایدر ، حالبوکه قال وازابه
معاین صنعتی ، داخل اولدیفنی حاله محتایع کورک 100
ده ، 47 بسیندن زیاده بر مقدارنی آلیز . اموریشیده کورک
یوزده 19 ی ، غاز خانه لده 100 ده 7 یسی صرف اولونور .
حرب عمومی انساننده ، کومورک و پتره لک رولی
یك فائق بر رول اولدی . بونلر سز ، نه طوبلرمز ،
نه مهماتز ، نه ارزاقز اولمازدی و آمریقالر ، مبارزه به
اشترک ایتیه کلک ایچون بحر محیطی کچه ملردی .

قرن حاضرده ، طاش کوموری بتور اقوامه اولقادر
الزمدر ، که ایتالیا ایچون واقع اولدیفنی وجهله کافی درجهده
کوموره مالک اولمایان قورمارک ، انکلتزه کیی چوق کوموره
مالک مملکتلرک تابعلری اولمالری مقدر کوردونمکده در .
صنایعنی ادامه ایچون انکلتزدن کومور ساتون آلمایه
مجبور بولون ملتلر اوزه رینه اجرای تضییق ایچون کومور
زنکینلک مملکت انکلتزه نك آئنده نمدهن بر واسطه اولدیفنی
معلومدر .

بو وجهله در ، که (سبا Spa) قونفره سنده ، (بیوک
بریتانیا) ، کنددی اهالینده ، طوبیلاتوسنی 40 شیلنه
ویردیکی کومورک ، فاحش اشراجیه رسومی سایه سنده ،
هر طوبیلاتوسنه 100 شیلین ویرمایه (فرانسه) یی مجبور
ایندی . منافع اقتصادیه نك اوکنده ، سیاسی نك ایدر

حاصلیه میخانیکلری ارقام ایله ارائه ووقیله انسانک
وحیوانلرک وجوده کتبه بیلدیکی حاصلیه سی ایله مقایسه
ایدیلدیکی وقت ، یکی بیوک قدرت محرکه لک رولی ، بهت
آور بر طرزده میدانیه حیقار .

بوراده ایضاحی اوزون اولاجاق اولان حسابات ایله
اثبات ایدیه بیلیم ، که قبل الحرب ، معدنلرندن هر سنه آلمانلرک
اخراج ایتدیگلری 190 میلیون طونیلاتو کومور 950
میلیون عمله نك سی میخانیکسینه مساری سی میخانیک
اجرا ایدیه بیلیر . فضلله اولاراق کومور ایشیجی ، شوقاقیت
عظیمه ییده مالک در ، که انسان عمله نك لاقیل 1500 فراتق
اجرت ایسته یه جی برایشی ، 3 فرانقه کورور [*]

شونی ده علاوه ایدلم ، که برسنه چالیشان 5000 معدن
عمله سی ، بش میلیون ایشیجی نك ایشی کورمیلین بر میلیون
تونیلاتو کومور حیقارمه یه کافیدر .

حقیقت حاله بر مملکتک کومور خصوصنده زنکینلک
آرتیرماق نفوسنک عددنی عظیم بر درجهده چوغالماق
دیمکدر . چوق کومور ایله آز سکنه ، چوق سکنه ایله
آز کوموردن ده ایدر .

شوراییده نظر دفته آلمیدر ، که کومور حقیقی
بر خالق نفوس در متبحر بروفه مسور ، De Launay
کوستر مشدر ، که بیوک انکلز شهرلری ، جوارلونده کومور
استحصالاتنک آتوماسیله ، سکنه سنک عظیم بر مقدارده
آرتدیفنی کورمشاردر . مثلاً 1701 اوینخنده 70,000
نفوسلی بر شهر اولان غلاصقور (Glasgow) شهری ،
بوکون ، 700,000 نفوس مالک بولونماقده در . عینی
دورده ، زعایم Féodal کوچوک بر قصبه دن باشقا برشی
اولمان (شفیلد Sheffield) ک بوکون 70,000 نفوسی
واردر . 1700 تاریخنده مقدار نفوسی 5,000 اولان
(لیورپول Liverpool) ک نفوسی بوکون 750,000 .

(ه) حساباتک اساسلرینی «اوروپا یاریندن آلمان بیه قولوجیا
درساری» عنوانی کتابده کوستردم . علوم آفاده میاسی اعضای
منازه سفند : La Mécanique M. Lécornu عنوانی
کتابنده حساباتی تأیید ایتشد . اولک رقلری نمکندلر بر آز
فرقلیدر . چونکه قبل الحرب آلمانده کومورک بر آز مترنغ فیثاق
اوزندن آلمدر . کومورک بوکونکی فیثاق مترنغ بر ارقام بوفیانه
بالطبع تعدیل ایدیلک لازم کاید .

و بناء عليه اخراجا تده بولوناماز . سابرین بویه بر مملکت مساعیسی از جمله ساعت جملک ، اشیای نفیسه [Objets d'art] ، قادین شایقه جملی و قادین البسه جملی . الخ کبی آز قوه محرکه به محتاج اولان معمولات اوزره ینه تمرکز ایتدیر . ملی و بالخاصه ، حیانتک اساس ضروریسی ارلان زراعته صار بلالی در .

بناء علیه قابلیت صناعیه لری بیایغی اولان لاتین اقوامنک منفعتلر ینه اک موافق اولان حرکت ، جهدلری زراعته ولوکس اشیای اعمالنه توجیه ایتهلریدر . بواجبات ، قوتی کرسریدگم بواقصا قانونلرینک نتیجه لریدر .

یکی کشفیات علمیه ، برکون ، شه یوق ، قوه محرکه اولواقی کومورک برینه باشقا برشی اقامه ایتهی ممکن قیلا حاکمدر . عمر مده طقوز اون سنه سی آلان لابوراتوار تحریاتی [۱] سایه سنده اثبات ایتیه موفق اولدم ، که لاعلی التعین بر ماده ، مثلا کوچوچوک بر باقیر پاچه سی و قتیله خاطر و خیاله کتیر بلهین عظیم بر قدرت ، عظیم بر نه رژی خز بنه سیدر ؛ بو نه رژی به *Energie intra-atomique* قدرت بین الذرات اسسحنی ویردم . شیمدی بو قدرتدن آنجاق کوچوک جزو لر استخراج ایدم بیلور زه فقط استقبالده ماده یی قولایجه داغیتمایه یهی جزو قدرلری بری برندن آرمایه [Dissocier] به موافقت ال ویریرسجه هانک سیاسی دیکش ، جکدر . انسانک بدتصرفده ، نامحدود بر قوه محرکه و بناء علیه ثروت منهی بولونا جاغندن بو کونک سیاسی واجتماعی مسئله لری آرتق موضوع اولمایا جافدر .

بوامید وانتظارلرک تحفته انتظار آ ، الهی وساطله یاشاماق ، مالک اولدیغمن آز مقدارده کوموری حسن استعمال ایتیه چالیشماق واستحصالنزی اکل چاره سی آراماق لازمدر .

کوموردن استفادہ خصوصیتده وجوده کتیر بله جک بلک جرقی ترقیات واردر . چونکه کومورک احتراقیله
(*) بوحیات *L' Evolution de la Matière*
عنوانی کتابده شرح اولوغشدر . (۲۷ نجی طبی) مؤلفک
لایور اتونده ترسیم اولوغش ۶۸ رسمی حاویدر .

نه قادر از حکمی اولدیغنی کوسته دن بو صور لغو نماییله
[Exploitation] آنجاق آمریقا کومورینک رقابتی نهایت ویردی .

کومور زنکینیلکنک بعضی اقوامه ویردی حاکمک وولنی ، آلمانیانک تاریخ سنای و تجارتیسی دخی میدان بداهته قومیشدر . آلمانانک ، آنجاق ۱۸۷۰ ده باشلایان بیوک انکشافی از جمله معدنلرینک عظیم مقدارده فضیله استحصالات ویرمه سیله حاصل اولمشدر .

فضیله کومور استحصال ایتدیکندن فضیله اعمال ایتدی . فضیله اعمال ایتدیکندن اخراجاتی آرتیرمایه و بناء علیه یکی مخرجلر وجوده کتیرمه یه مجبور اولدی . ۱۹۱۳ ده اخراجاتی ۱۳ میلیارد مبلغ عظیمه بالغ اولیوردی .

اوزمان ، بالضروره ، هر طرفده انکیز رقابتیله طوقوشدی . انکیز رقابتی یکمک امیدیه ، قوتی بر حرب دوناماسی یایدی و نهایت باطلایان حربی حاضر لادی . بناء علیه آلمانانک کومورجه زنکینیلکی جهانی آلت اوست ایدن جدالک دولایسیله سبیلرندن بری اولدی .

قوملرک استقبال اقتصادیلرینک نه اولاجاغی حقیقه ته یاقین بر صورتده خبری مک انجون ، کومور استحصاللری ییلمک کانیدر . حکومت متحده آمریکا ، سنو ۶۰۰ میلیون طونیلاتوراده سنده کومور چقاریر ؛ بیوک بریتانیا ۳۰۰ میلیون طونیلاتو کومور چقاریر ؛ [آلمانانک ، قبله الحرب سنوی چقاریدنی کومور دخی بومقداره حاصل اولیوردی]

(فرانسه) ، محتاج اولدیغی ۶۰ میلیون طونیلاتو کومورک ۴۰ طونیلاتر سنی چقاریر . جهان مرتبه صناعیه نیک هان هان اک آشافیسنده بولونان (اسپانیا) ، آنجاق ۴ بوچوق میلیون طونیلاتو کومور استحصال ایدر .

خاطر لاتمش اولدیغمتون ماولر کوستر برک اقوامله شوکت صناعیه لری تقریر ایتدیرن کومور زنکینیلکی بولنرک وضعیت سیاسی لری ته تعین ایدر . کوموری خارجدن مباحه و بیوک مصرفلرله نقل ایتیه مجبور اولان بر مملکت مقصدانه [یعنی از جرزجه] اعمالان یاپماز

حصوله کثیره بیله چکی قدرت محرکه ذکر ایدیه بیلیر .
 بعضی احصائیات متخصصلری تأمین ایدیورلر :
 (فرانسه) نك بتون سقط میاهلری 20 میلیون
 طونیلاتو کوموره معادل اولاجاقدیر . ۲۰ میلیون طونیلا-
 تونك قیمتی ایسه حریدن اول فرانسه نك بودجه آچینه
 تقریباً مساوی برمیبلر .

Ivresse de musique.

J'ai soif d'une musique sanglotante:
 J'évoquerai mes deuils ensevelis;
 Les fenêtres mi-closes et l'attente
 Vierge abusée, à la candeur des lys
 Sont, hélas, toutes mortes, ô Musique
 Agonisante et vivace reprends
 Ma main: la détresse m'aveugle; indique
 Le chemin sûr du trépas ardent,

De cette mort dont les anges trépassent,
 Le sourire aux lèvres et le regard
 Mouillé, l'âme calme pâle de grâces.

Sur ma bouche le silence blafard
 A posé son balsamique délire
 C'est la verve d'une mourante lyre.

Genève, 21 Septembre 1904

AB. Djeddet

(فرانسه) بو کونی سقوط میاه قوه محرکه سنك آنجاچی
 ایکی میلیون طونیلاتو کوموره معادل اولان مقدارندن
 استفاده ایتیمکده دو . ۱۸ میلیون طونیلاتو کوموره معادل متباق
 قوتی الهه ایتیمک یعنی قابل استعمال برحاله کتیرمک ایچون
 اوقادار مصارف اختیار ایتیمک ایجاب ایدر که بوسرمایه نك
 قاضی ، ممالک اجنبیه دن جایی مقتضی کوموره ویریلن
 یاره دن فضله مقاداره بالغ اولماق محتملدر .

چکرکن شونی نظر دفته عرض ایدم که فرانسه نك
 بعضی ولایتلرنده ، بیاض کوموره ؛ داها شیمیدن ، مهم
 بر اجتماعی رول اوینا ماقده در . بیاض کومور ، ناقابل
 نقلی اولدیغندن ، استحصال اولوندی محصلدن اوزاق
 اولماپان بر ساحه دائره سمنده والکتریک شکلنده استعمال
 ایدمک مجبوری وادیر . اینجه چک تلارله سوق

حصوله کلن حرارتك 100 ده 90 ی تماماً صنایع اولور .
 حال حاضرده ، کومورک برینه اقامه اولونا جاق واسطه لر
 آذر . کومورک معادلی اولاراق پترول ایله سقوط میاهدن
 باشقا بر واسطه یه هنوز مالک بولونما ماقده یز .

پترول ، نك متفوق بر صورتده کومورک برینه قائم
 اولور ، چونکه بر کیلو غرام کومور 10,000 قالدوری
 حرارت حصوله کتیردیکی حالده ، بر کیلو غرام پترول
 11,600 قالدوری حصوله کتیرمکده در . بتون یکی انکلیز
 زرهیلیری ، عروق و اولاراق متحصص آپترول استعمال ایدرلر .
 نقلندکی سهولت و استعمالندکی زحمتسزلك اعتباریله
 کوموره نك قانی اولان پترولك استعمالی تدویجاً تعم
 ایتیمکده در و حرب اثناسنده بر عنصر اهم اولدی .
 (وهردون) ی قورتاران مهمات و عسکرلرک پترول
 سایه سنده سرعته نقل ایدیه بیلیمش اولدیغی بر چوق
 جنرالر تصدیق ایتشلر در .

مسرودات سابقه ، پترولك ، انکلیز سیاستده نیچون
 بوقادار مهم بر رول اوینادیغی ایضاح ایدر . یکی پترول
 منبعلری الهه ایتیمک ایچون در ، که انکلیز لر شرقده کی محاربه لرینی
 آچشلر در .

حال حاضرده ، انکلیز ، اوروپاده ، آسیاده ،
 آفریقادا ، و (مکسیقا) نك بر قسمنده پترول امتیازلرینک
 اکثریتینه مالک بولونما ماقده در .

فقط پترول منبعلری چاتوق دو کتیر و تماماً دو کتیر
 زمان آتی یاقین کورونمکده در . آمریکا ، کندی طویرا-
 غنده کی پترولك ۱۸ سنه ده قورویا جاقی حساب ایتشدیر
 هر طرفده پترول آراد یغندن و هر طرفده یولی اوزرنده
 انکلیز یی بولدیغندن متحده آمریکا ، اعتلای بحریسنك
 (بیوک بریتانیا) طرفندن طوردور و لماق ایستنه نیلده کی
 نك ای اسقلال ایتشدیر . بو کیفیت مستقبل جداللرک
 بر تهدید ایدر .

کومورک و پترولك مقامنه قائم اولاراق «بیاض کومور»
 یعنی یو کسک برسویه دن ، نقلت تأثیری آتنده ، اشافی
 برسویه دوشن کولارک ، سیل لک ، جودیه لرک صورلرینک

برلنده حقیر با بیلیمش دره مملکتی قاریش قاریش کزن
آوروپای عالمک چلیکدن قازمه لری ، اورته به بر چوق
حیات ازلری ، بر چوق عظمت ازلری ، بر چوق صنعت
آبدلری چیه ارمشدر . ایکی عصر دنبری دوام ایدن
بو همتلر س ایه سنده بو کون اسکی آناتولینک تاریخنه
وأنوغرافیا سینه دائر پلک زنگین بر کلبانه و پلک جاذب
مدوناته مالکیزه . اودر جهده که بو فیضی طوبراقلرک ثوستنده
شیمدی به قادر مدنی فعالیتلره بیگانه یاشایان بزره وطنمزک
کوبکندن دوغان مدوناتی ، ملی او یانینقلک نورلرله شیمدی
یکی باشدن تنبع ایتمک ایسته سک سینه لرجه چالیشمان
لازم کله جکدر .

اسکی آناتولی جهان تاریخنده مهم بر موقعه مالکدر .
چونکه ایکی مدنیت دنیاسی یعنی آوروپا ایله آسیا بیننده
اک قدیم زمانلر دنبری کویری وظیفه سنی کورممشدر .
اسکی مدنیت دنیاسنک خریطه سینه باقیلر سینه در حال
کوروله جکدر که اسکی آناتولی اودنیانک مر کزنده ایدی .
مختلف استقامتلردن کلن مدنیت جریانلری اوچ طرفدن
ده کیز ایله چوریلش اولان بو مملکته قولایقله کیرمش
واوردن اطرافه داغده مشدر . ذاتاً مملکتک منبت اراضیسی
و مساعد اقلیمی مدنی قابلیتینه فوق العاده بر الشراح
بخش ایدیوردی . بوکار غما (مصر) و (عراق) کی ، بویوک
برنهردن و واسع وادیلردن محروم اولان اسکی آناتولی
خصوصی تشکیلات جغرافییه سی حسیله ده ، حرث و مدنیت
نقطه نظرندن ، مرکزی و مستمر بر قوت وجوده کتیره
مه مشدر . اسکی آناتولینک مختلف قوملری ، بویوک
داغلرله آیریلان حدودلر آراسنده برلرندن آز چوق
اوزاق یاشامشلر ، مستقر بر حیات و آیری آیری عادات وجوده
کتیر مشلردر : اسکی آناتولینک جهان تاریخنه اک بارلاق
خدمتی آسیا مدنیتلری یونان قدیمه نقل و ابلاغه واسطه
اولماسیدر .

اسکی آناتولی ، جغرافیا و أنوغرافیا نقطه نظرندن
آوروپا به می ، یوقسه آسیا به می منسوبدر ؟ بومسئله هنوز
قطعیته حل ایدیه مه مشدر . فقط ادما ایدیه بیله جک بر
نقطه واردر که اوده آوروپا قطعه سنک شرقی حدودلری

اولونان بوالکتریتی ، کومورله ایشله بن قوجه مان بخار
ما کینه لرینه نسبتله آ زیر اشغال ایدن کوچوک الکتریتی
موتورلرینی ایشله تیر . بوندن شو نتیجه حاصل اولور ، که
Haute-Loire ، jura ، Pyrénées الخ کی
ولایتلرده ، خصوصی خانه لرده استعمالی پک قولای اولان
کوچک الکتریتک موتورلری هر کسک کندی نه ونده

ای شاعر لر

نورلانیر یز یوزی الهاملریله ؛
بیله یزلر اونلری تسبیح ایدر لر ؛
اک درین ، اک یوکسک نوحلر ، لکن
« اوجانلری چوقدن طانیرز » دیر لر .
۱۵ جزیران ۱۹۱۳ هکبه لی آله

عبدالله جودت

چالیشماسی اصولنه عودتی و دارالصناعه نک ترک ایدیلر
موجب اولیور . بویاسه ، حاضر لانان باشلی باشنه بر تکامل
اجتماعیدر .

کوستا و لوبون — عبدالله جودت

علمی تاریخ تدقیقلری . اسکی آناتولی

آناتولی ، تورک هر قنک استعمار و زراعیسیله قازانیلان
بر وطن دره که انکین ماضیسنک بیگلر جه سنه لک تاریخی ایله
بزم ایچون پک آ ز معلوم اولکه اولراق قالمشدر . جهان
تاریخنده کندیسنه مخصوص امتیازی بر موقعی اولان بو وطنک اک
قدیم زمانلر دنبری دائمی تحولاتر ایچنده کچیردیک حیاتک
بویوکلرکی و بارلاققلی علمی تاریخ و عتیقیات متخصصلری
تقدیر ایتشلردر ؛ متلون بر ماضینک طاش و طور اراق بیغینلری
آلتنده عصر لرجه اورتولو قالان بر چوق حیاتی مافعللری
کشف و تنویر چالیشمشلردر . اک آزی آتی عصر دنبری
تورک هر قنک امین یوواسی و مسعود بشیکی اولان
آناتولینک ماضیمی حقنده پک چوق تدقیقلر ، مختلف